

Knihovnické nebe ve Slovinsku

V červnu vyrazila naše skupina sedmi statečných knihovníků na exkurzi po slovinských knihovnách společně s kolegy z knihoven a informačních institucí ČR. Zahraniční cesta se konala pod záštitou Svazu knihovníků a informačních pracovníků České republiky (SKIP). Jejím cílem bylo navštívit během šesti dnů 6 městských knihoven s regionální působností a národní univerzitní knihovnu, zhlédnout jejich prostory, poznat jejich fungování a inspirovat se.

Počet knihoven je ve Slovinsku menší než v České republice (58 městských knihoven, 10 regionálních, 269 poboček, 13 mobilních knihoven), kvalitu služeb to nijak neovlivňuje, ba naopak. Efektivní financování knihovnictví, centralizace veřejných knihoven pod záštitou *Združenje splošnih knjižnic* a aktivní nasazení zaměstnanců ve službách se odráží na jejich využití. Registrovaných čtenářů je 23 % z obyvatel Slovinska a 65 % využívá jejich služby.

Přestože byla každá z navštívených knihoven specifická, jejich společnými rysy bylo, že se jedná o moderní komunitní centra s fondem odborné a krásné literatury, s oddělenými prosvětlenými prostory plnými knih. Součástí knihoven jsou čítárny, týmové studovny, pohádkové místnosti pro dětské čtenáře, prostory s domácím kinem, s technikou pro poslech hudby, přednáškové místnosti, divadelní prostory či fond zaměřený na regionální osobnosti a historii. Moderní nábytek, umělecké obrazy, literární kavárny jsou již samozřejmostí. Knihovny rovněž využívají selfchecky, čtečky a některé i automaty na vracení knih.

Knižnica Celje

Výhled z knihovny Celje na hrad

Narodna in univerzitetna knjižnica

Narodna in univerzitetna knjižnica

Mestna knjižnica Kranj

interiér knihovny Kranj

Civico museo petrarchesco piccolomineo

vzorek díla Francesca Petrarcy

V každé knihovně jsme objevili něco zajímavého. V Celje nám knihovníci zdůrazňovali význam tištěné knihy obzvláště pro dětské čtenáře, jelikož napomáhají rozvoji sociální komunikace. V historické reprezentativní budově Národní a

univerzitní knihovny v Ljubljani, kterou navrhl známý architekt Jože Plečnik, jsme zhlédli výstavu zaměřenou na reformaci, prostřednictvím které se slovinština začala užívat v písemném styku. Knihovna koordinuje webový portál Digitální knihovny Slovinska, který volně zpřístupňuje knihy, časopisy, mapy, rukopisy a sekundární literaturu. Lidovými tanci nás přivítaly děti v knihovně v Grosuplji. Zdejší pamětní místnost zvaná *Domoznanska soba* uchovává dokumenty a knihy významné pro regionální historii, která je zmapována až do dob antiky. Knihovna v Domžale se nachází v obchodním středisku. Toto specifikum se kladně odrazilo na návštěvnosti knihovny (1000 návštěv denně).

Z hlediska pořádání společenských aktivit je na tom velmi dobře se svým programem knihovna v Kranji, která organizuje kurzy informační a čtenářské gramotnosti, workshopy, půjčuje knihy na koupališti či pořádá filmové, divadelní a komiksové večery. Příhraniční knihovna v Nove Gorici je díky své poloze jedinečná svou spoluprací se slovinskými komunitami v Itálii, italskými knihovnami a místní univerzitou. Jen pro zajímavost na jejich zahrádce s lehátky, vodotryskem a zaparkovaným bibliobusem jsme poznali „knihovnické nebe“. V bilingvní oblasti Piranu schraňuje knihovna osobní archivy obyvatel a digitalizuje staré pohledy. Poslední den jsme strávili v Terstu, kde jsme v muzeu zhlédli sbírky Francesca Petrarky a Jamese Joyce, který zde žil a na jehož památku jsou po městě rozmístěny značky, které upozorňují na místa irským autorem navštívená.

Bohatství knihoven a kulturních institucí spravují webové portály *Kamra* nebo *Digitalna knjižnica Slovenije*, která se mj. podílí na vývoji evropského internetového projektu Europeana. Na základě partnerství mezi vydavateli a knihovnami byla v roce 2013 založena elektronická knihovna a e-shop *Biblos*. Knihovníci aktivně propagují dobré knihy ze slovinské produkce, především beletrii, formou anotací knih na portálu *Dobre knjige*. Čtenáři zde mají možnost knihy hodnotit,

komentovat a sdílet informace o nich. Vědeckou produkci slovinských autorů mapuje bibliografický systém *COBISS*. Pokud hledáte informace o známých osobnostech Slovinska (např. Drago Jančar či Jože Plečnik), navštivte internetový lexikon *Primorci*.

Knjižnica Domžale

Goriška knjižnica Franceta Bevka

interiér knihovny v Grosuplje

knihovnické nebe

Zážitků a dojmů z cesty bylo opravdu mnoho. Nejvíc se nám líbil aktivní přístup místních knihovníků, kteří ochotně vycházeli vstříc našim dotazům, a také různá prostorová řešení jednotlivých navštívených knihoven, která vždy poskytují prostor nejen pro vzdělávání uživatelů, ale i pro jejich setkávání a odpočinek.

autorka: Marika Sztefková, Knihovna FF UK